

Vergaderjaar 2022–2023

27 561

Nationaal Antennebeleid

Nr. 52

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 september 2023

De Stichting EHS en SOS Straling hebben op 20 december 2022 de petitie «Stop 5G» aan de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangeboden. Op 24 januari 2023 verzocht de commissie om reactie op deze petitie. Vanwege de complexiteit en de noodzaak voor zorgvuldige afstemming, heeft het langer dan gebruikelijk geduurd om een reactie te formuleren.

De petitie, ondersteund door bijna 52.400 ondertekenaars, drukt zorgen uit over mogelijke gezondheidsrisico's van 5G-straling en verzet zich tegen het feit dat mensen zonder hun toestemming hieraan worden blootgesteld. De petitiehouders vragen de overheid om twee onafhankelijke onderzoeken te laten uitvoeren naar de gezondheidseffecten van 5G-straling. Daarnaast maken ze zich zorgen over de mogelijke negatieve effecten op het milieu, de toenemende digitalisering en privacykwesaties. Ze roepen op tot een verantwoordelijke overheid die grenzen kan stellen aan nieuwe technologieën. De petitiehouders willen niet dat er tegen hun wil in Nederland een 5G-netwerk wordt uitgerold zolang het niet onomstotelijk vaststaat dat straling afkomstig van 5G-toepassingen ongevaarlijk is voor de volksgezondheid.

De Gezondheidsraad heeft in 2020 een advies uitgebracht over 5G. De Gezondheidsraad concludeert dat terwijl het niet uit te sluiten is dat het optreden van kanker, verminderde mannelijke vruchtbaarheid, slechtere zwangerschapsuitkomsten en geboortefwijkingen samenhangen met blootstelling aan radiofrequente magnetische velden, een samenhang tussen blootstelling en ziekte voor geen van deze en andere onderzochte ziekten en aandoeningen aangetoond of waarschijnlijk is. Frequenties in de buurt van de 700 MHz-band en de 3,5 GHz-band zijn al jaren in gebruik voor de huidige telecommunicatiesystemen of andere toepassingen zoals Wi-Fi, zonder dat dit heeft geleid tot bewezen gezondheidsschade. De Gezondheidsraad adviseert om de blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden (EMV) zorgvuldig te monitoren en onderzoek

te blijven doen. Tevens adviseerde de Gezondheidsraad om de frequentieband van 26 GHz niet voor 5G in gebruik te nemen zolang de mogelijke gezondheidsrisico's niet zijn onderzocht. De Gezondheidsraad geeft niet aan wanneer de mogelijke gezondheidsrisico's voldoende zijn onderzocht. Echter, het beleid is gebaseerd op de beste beschikbare wetenschappelijke onderzoeksresultaten en de huidige consensus binnen de wetenschappelijke gemeenschap. Nieuwe onderzoeken voegen daar op dit moment niets aan toe.

Naar aanleiding van het Gezondheidsraadadvies is op verzoek van de Tweede Kamer een kabinetsreactie gestuurd door de ministeries van EZK, VWS en IenW. Het kabinet concludeert op basis van het Gezondheidsraadadvies dat niet is aangetoond en niet waarschijnlijk is dat blootstelling aan de 700 MHz-band en de 3,5 GHz-band, die ook voor 5G gebruikt (zullen) worden, de gezondheid schaden. Deze frequenties zijn al jaren in gebruik en dat heeft volgens de Gezondheidsraad niet geleid tot bewezen ongunstige effecten op de gezondheid. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), de Europese Commissie en International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP) zien op dit moment geen aanleiding om te veronderstellen dat de 26 GHz-band negatieve gezondheidseffecten oplevert en mede om die reden ziet het kabinet geen reden om meer onderzoeksresultaten af te wachten voor het gebruik van deze band.

Ik erken en respecteer de zorgen die namens een aanzienlijk aantal burgers zijn geuit en ik ben me er van bewust dat de petitie door bijna 52.400 mensen is ondertekend. De WHO voert momenteel een groot-schalig actuele systematische beoordeling van het beschikbare onderzoek uit naar de gezondheidseffecten van 5G. In deze WHO-analyse wordt gekeken naar mogelijke gezondheidsrisico's bij blootstelling onder de huidige blootstellinglimieten en wordt ook een kwaliteitscheck gedaan op de wetenschappelijke literatuur. De resultaten van dit onderzoek zullen van grote waarde zijn om een beeld te vormen van eventuele gezondheidsrisico's verbonden aan 5G-straling en bij toekomstige beleidsvorming.

Daarnaast worden op Europees niveau al omvangrijke onderzoeken uitgevoerd naar de blootstelling aan en mogelijke gezondheidseffecten van elektromagnetische velden met 5G-frequenties. Deze onderzoeken worden uitgevoerd in het kader van het Horizon Europe onderzoeksprogramma door vier consortia, te weten: ETAIN, GOLIAT, NextGEM en SEAWave. Nederland draagt bij aan dit onderzoek via de nationale bijdragen van de lidstaten aan het EU-onderzoeksbudget en verschillende Nederlandse instellingen nemen actief deel aan de onderzoeken.

Tevens worden op het niveau van individuele EU-lidstaten, zoals Frankrijk en Duitsland, evenals in landen buiten de EU zoals de Verenigde Staten, Australië en Japan, ook onderzoeken uitgevoerd naar de blootstelling aan en mogelijke gezondheidseffecten van elektromagnetische velden met 5G-frequenties. Deze onderzoeken worden gefinancierd door nationale overheden en worden uitgevoerd door gerenommeerde onderzoeksinstellingen.

De onderzoeksvragen die centraal staan in deze onderzoeken zijn gericht op het kennen van onze blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden, hoe deze blootstelling verandert met de introductie van nieuwe draadloze technologieën zoals 5G, en wat de mogelijke gevolgen zijn voor onze gezondheid en het milieu. In lijn met het advies van de Gezondheidsraad zal het Ministerie van VWS de uitkomsten van deze onderzoeken volgen zodat eventuele nieuwe inzichten op het vlak van

gezondheid mee kunnen worden gewogen bij de verdere ontwikkeling van het beleid rond 5G.

Het is van vitaal belang om te benadrukken dat het waarborgen van de gezondheid en veiligheid van de Nederlandse burgers een absolute prioriteit is voor onze regering. Ik neem de zorgen van onze burgers zeer serieus. Op 23 mei 2023 heeft een gesprek plaatsgevonden met Stichting Stop5GNL, een groep die zorgen heeft geuit over de mogelijke gevolgen van 5G-technologie. Dit gesprek maakt deel uit van onze bredere inspanning om te luisteren naar en te leren van verschillende belangengroepen in dit debat. Ik vertrouw erop hiermee uw Kamer voldoende te hebben geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. van Ooijen